

Obinugrilaisten kielten syntaksin yhtäläisyyksistä¹

ULLA-MAIJA KULONEN

Obinugrilaisten kielten, ostjakin ja vogulin, keskinäinen suhde on äärimmäisen mielenkiintoinen. Toisilla kieliopin alueilla kielet tuntuvat lähes identtisiltä, kun taas toisissa kohdin erot ovat huomattavat. Yhtäläisyydet ja erot ovat lisäksi jakautuneet sillä tavalla, että isoglossit kulkevat osittain kieli-ajan kanssa limittäin. Monasti tuntuukin siltä, että vaikka periaatteessa ja perinnäisesti puhutaan kahdesta obinugrilaisesta kielestä, joita usein tutkitaankin erikseen, tutkimuksen kannalta hedelmällisemmältä vaikuttaa jako seitsemään obinugrilaiseen murteeseen. Kielialue jakaantuu lisäksi jokseenkin selvästi eri tavalla sen mukaan, tutkitaanko syntaksia vai muoto- tai äänneoppia. Obinugrilainen syntaksi on perustoiminnoiltaan, itäostjakin ergatiivisysteemiä lukuun ottamatta, varsin yhtenäinen. Kysymys, joka on askarruttanut varmasti muitakin obinugrilaisten kielten syntaksin tutkijoita kuin minua, kuuluu: miten kaksi kieltä, joiden morfologia on niin erilainen ja joiden sisäiset murteetkin ovat toisilla kielen lohkoilla eronneet niin kauas toisistaan, voivat vaikuttaa syntaksiltaan niin identtisiltä? Mihin tämä identtisyyden vaikutelma perustuu, ja voidaanko sitä selittää historiallisesti muuten kuin olettamalla kaikkien syntaksin keskeisten piirteiden periytymistä yhteisestä kantakielestä? Tällaisessa oletuksessa törmätään siihen ongelmaan, että yhteisiä syntaktisia funktioita ilmaisevat kieliopilliset elementit ovat muodoltaan, morfologialtaan erilaisia. Kieliopillisten elementtien määrä ja muoto vaihtelee paitsi kielittäin myös — ja ennen kaikkea — murrealueittain.

Obinugrilaiset murteet jakautuvat typologialtaan selvähkösti kahtia toisaalta keskusalueeseen ja toisaalta äärialueisiin. Keskusalueen muodostavat molempien kielten pohjoismurteet. Tälle murrealueelle on historiallisesti tyypillistä voimakas yksinkertaistumistendenssi niin äänne- kuin muotoopinkin alueella. Jo Steinitz (1955: 167) kiinnitti huomiota pohjoisostjakin

¹ Artikkelin pohjautuu Helsingin yliopistossa 16.9.1989 pidettyyn väitöksenalkajais-esitykseen.

ja pohjoisvogulin vokaalisysteemin samankaltaisuuteen. Molemmissa murteissa näyttää tapahtuneen yksinkertaistava äännekehitys, niin että vokaalifoneemien lukumäärä on molemmissa murteissa kantaostjakista ja kanta-vogulista vähentynyt, ja mikä kiintoisinta, kehitys on vienyt molempien murteiden vokaalistoja samaan suuntaan. Sama yksinkertaistumistendenssi on vallinnut myös morfologiassa. Nominintaivutuksessa sijojen määrä on molemmissa pohjoismurteissa selvästi pienempi kuin muissa obinugrilaisissa murteissa. Varsinkin pohjoisostjakin sijasysteemi on hyvin yksinkertainen, sisältäähän se vain kaksi obliikvisijaa: vokaaliloppuisen latiiivin ja lokatiivin *-na*.

Sijasysteemin ja muun morfologian runsaus tulee näkyviin, kun siirrytään obinugrilaisten murteiden reuna-alueille, etelä- ja itävoguliin sekä etelä- ja itäostjakkiiin. Mitä kauemmas kielialueen reunoille edetään, sitä enemmän tavataan toisaalta vanhoja säilyneitä kielen ilmiöitä, toisaalta morfologiaa (ja myös syntaksia, muistettakoon tässä nimenomaan itäostjakin ergatiivilausetyyppi) rikastuttavia uudennoksia. Esimerkkinä voisi mainita vaikkapa vain verbien tempusjärjestelmän: etelävogulissa muiden vogulin murteiden kaksijakoista tempusjärjestelmää (preesens/preteriti) vastaa kolmijakoinen, jossa mainittujen lisäksi varsin yleisenä esiintyy (ainakin säilyneissä teksteissä, jotka ovat kertomuksia) duratiivinen preesens, jolla on oma tunnuksensa *ānt/ānt*. Pohjois- ja eteläostjakissa on kaksijakoinen tempusjärjestelmä, Surgutin murteissa kolmijakoinen (preesens/imperfekti/perfekti). Itäisimmissä ostjakin murteissa Vahilla ja Vasjuganilla verbin tempuksia on viisi, tuntomerkitsemän perfektin lisäksi tuntomerkinen *l*-preesens, *s*-imperfekti, historiallinen perfekti ja historiallinen imperfekti.

Kieliopillisten elementtien erilaisuus samoin kuin sanaston paikoin yllättävän suuri hajanaisuus kiinnittävät siis varsinkin syntaksin tutkijan huomiota, syntaksissa kun tuntuu kaikkia obinugrilaisia murteita yhdistävän koko joukko merkittäviä piirteitä. Kun obinugrilaisten kielten ja murteiden syntaksin yhtenäisyyttä ruvetaan tarkemmin pohtimaan, voidaan havaita, että se on aivan olennaisesti riippuvainen kahdesta tärkeästä syntaktisesta (ja samalla temaattisesta) keinosta. Toinen näistä on passiivi ja eritoten sen käyttö, jonka yhteneväisyys näissä kahdessa kielessä (tai seitsemässä murteessa) ei ole millään tavalla universaalisti selitettävissä. Hyvin läheisesti passiivin käyttöön syntaktisena ilmiönä liittyy toinen lauseen sisältämien argumenttien painotukseen (l. emfaasiin) ja korostukseen käytettävä keino, objektiksi korottaminen, joka vastaa hyvin pitkälti sitä syntaktista ilmiötä, joka yleisessä kielitieteessä kulkee datiivinsiirron nimellä («dative movement»). Useimmissa kielissä, joissa datiivinsiirtona esiintyvä ilmiö on nähtävissä, kyse on resipientin tai benefaktiivin nostosta objektin asemaan: kun

tämä resipientti tai benefaktiivi saadaan näin muodollisesti suoran objektin veroiseksi, se voidaan passiivistamisella nostaa lauseen subjektiksi samalla tavoin kuin alkuperäinen ns. suora objekti. Tästä syystä datiiivinsiirto ja passiivistaminen yleisessä kielitieteellisessä kirjallisuudessakin tavallisesti kulkevat rinta rinnan. Kysehän on paitsi siitä, että ilmiöt ovat toisistaan riippuvaisia (tai ainakin tavallisesti passiivistamisen laaja soveltaminen on riippuvainen datiiivinsiirron mahdollisuudesta) myös ennen kaikkea siitä, että molemmat keinot palvelevat samaa päämäärää: normaalissa tuntomerkitömässä tilanteessa toissijaisen (tai kolmassijaisen tai heikomman) argumentin kieliopillisen aseman vahvistamista sellaisessa lauseessa, jossa kielenulkoinen konteksti tekee kyseisen argumentin muita tärkeämmäksi. Datiiivinsiirto nostaa objektia heikomman, kolmassijaisen tai alempana kieliopillisessa hierarkiassa sijaitsevan argumentin lauseen toiseksi tärkeimmälle paikalle objektiksi ja passiivistaminen minkä tahansa tilanteen kannalta tärkeän argumentin lauseen tärkeimpään asemaan, subjektiksi (mikäli tämä on kieliopillisesti mahdollista, obinugrilaissa kielissä se näyttää olevan. Useissa kielissä subjektiksi nosto edellyttää alkuperäistä objektin asemaa).

Nämä kaksi lauseopin keinoa yhdessä ovat laajalti käytössä maailman kielissä, eivät kuitenkaan obinugrilaisten kielten sukukielissä eivätkä myöskään venäjässä. Ehkä juuri siksi niiden esiintyminen täällä antaa osaltaan niin voimakkaan tunteen ostjakin ja vogulin syntaksin samanlaisuudesta. Suku- ja naapurikielten passiivikategoriat ovat tyypiltään hieman toisenlaisia ja varsinkin käytöltään täysin erilaisia, sanoisinko käyttömahdollisuuksiltaan vaatimattomia verrattuna obinugrilaissa kielissä vallitseviin järjestelmiin. Datiiivinsiirron tyyppinen lauseopin keino on obinugrilaisten kielten sukulais- ja naapurikielille jokseenkin tuntematon ilmiö. Nämä kaksi keskeistä lauseopin keinoa ovat siis selkeästi obinugrilaisten kielten keskinäistä omaisuutta, ja tuntuisi itsestään selvältä, että lauseopin kehityksen siemen tältä osin olisi kylvetty jo yhteisobinugrilaissa kantakielessä. Kieliopillisten, morfologisten elementtien tarkastelu panee kuitenkin epäilemään tätä sinänsä luonnollista oletusta.

Jos lähdetään liikkeelle datiiivinsiirrosta tai objektiksi korottamisesta, joka obinugrilaissa kielissä koskee paitsi resipienttiä ja benefaktiivia myös lokaatiivia, tulee vastaan jo muutamia olennaisia eroja. Tuntomerkitön lause-tyyppi, joka sisältää agenttiivin, patientin ja kolmannen jäsenen, jota nyt yksinkertaisuuden vuoksi nimitän tässä resipientiksi, merkitsee agenttiivia nominatiivilla molemmissa kielissä, patienttia pohjoisvogulissa ja ostjakissa niinikään nominatiivilla, länsi-, itä- ja etelävogulissa akkusatiivilla. Resipientin merkki vogulissa on *n*-aineksinen (postpositiolähtöinen) ja ostjakissa vokaaliaineksinen latiivi. Jos kyseessä ovat persoonapronominit, on patientin

sija molemmissa kielissä akkusatiivi ja resipientin datiivi. Persoonapronomien akkusatiivin muodostus on kuitenkin ostjakissa ja vogulissa kokonaan eri pohjalla: vogulissa pronominivartaloon liitetään possessiivisuffiksi, ostjakissa *t*-pääte. Datiivimuodot ovat samanaineksisia kuin edellä mainitut substantiivien latiivit, siis erilähtöisiä. Jo ns. normaali, patienttiobjektin sisältävä lause osoittaa siis melkoista vaihtelua sijanvalinnassa. Kun resipientti (hyötyjä tai lokatiivi) on nostettu objektiksi, se on merkitty samalla tavalla kuin patienttiobjektikin molemmissa kielissä, ja tällaisten lauseiden patientti on vogulissa merkitty etupäässä *l*-aineksisella instrumentaalilla, pohjoisostjakissa *n*-aineksisella instrumentaalilin funktiossa esiintyvällä lokatiivilla, eteläostjakissa *at*-aineksisella instrumentaalilla ja itäostjakissa *-t*, *-tê*-aineksisella instruktiivi-finaalilla. Datiivinsiirtoa systeeminä voisi kuvata kaavion muodossa seuraavasti:

NP₁ [Agentiivi] [subj] [nom] – NP₂ [Patientti] [obj] [nom/akk] – NP₃ [resipientti/Lokatiivi] [adv:li] [dat/lat] – V [akt] >

NP₁ [Agentiivi] [subj] [nom] – NP₃ [resipientti/Lokatiivi] [obj] [nom/akk] – NP₂ [Patientti] [adv:li] [instr/lok/instr.-finaali] – V [akt]

Morfologisista eroista huolimatta objektistaminen tuntuu tapahtuvan molemmissa kielissä, kaikissa seitsemässä murteessa, samoilla ehdoilla ja tuotavan tyylillisesti hyvin samankaltaisia ilmauksia. Passiivin laita on samoin. Hiljattain valmistunut tutkimukseni (Kulonen 1989) pyrkii osoittamaan eksaktisti sen, mitä obinugrialaisten kielten passiivista on vuosien varrella useasti arveltu, nimittäin että sen käyttö ostjakissa ja vogulissa on hyvin pitkälti samanlainen; positiivisena tuloksena pidän ainakin itse sitä, että vivahdeeroja kuitenkin löytyi, eikä niinkään kahden kielen kuin seitsemän eri tavoin ryhmittyneen murteen väliltä. Suuret linjat ovat kuitenkin samat. Harvoin subjektin tehtävässä esiintyvät semanttiset roolit esiintyvät samalla tavalla molemmissa kielissä, yhtä suuressa osassa passiivilauseita, samanlaisissa erikoistilanteissa. Saman passiivin tunnuksen käyttö sekä personaalisessa että impersonaalisessa passiivissa on yhteistä molemmille kielille, kaikille seitsemälle murteelle. Vilkaisu passiivin morfologiaan ei kuitenkaan tue passiivikategorioiden yhteistä alkuperää: passiivin tunnus on ostjakissa *j*, vogulissa *w*. Ostjakissa tunnus seuraa tempustunnusta, vogulissa edeltää sitä, ts. on tavallaan aivan eri asemassa lähempänä vartaloa tavallisen johdinsuffiksin tapaan, kun taas ostjakin passiivisuffiksi on pikemminkin taivutuspäätteen luonteinen. Vogulin *w*-tunnuksella on selvästi passiivisia etymologisia vastineita laajalti suomalais-ugrilaisissa kielissä, ja ostjakin *j*-ainekselle läheisimmältä korrelaatilta näyttää nenetsin refleksiivikonjugaaation pääte. Passiivilauseen agentti on vogulissa merkitty postpositiolähtöisellä latiivilla ja ostjakissa kantaauralista periytyvällä lokatiivin päätteellä.

Tämän perusteella olisi kuviteltava, että koko passiivikategoria olisi kehittynyt molemmissa kielissä erikseen. Olisi tavallaan oletettava, että kahden etymologisesti täysin erillisen johtimen tai taivutuspäätteen, ostjakin refleksiivisen *j:n* ja vogulin alkuperältään automatiivis-passiiviseksi olettamani *w*-tunnuksen, kehittyminen personaalisen passiivikategorian tunnukseksi olisi täytynyt tapahtua erikseen kaksi kertaa näiden kahden lähisuku- ja naapurikielen verbintaivutussysteemissä. Tällaista universaalisti hyvin tyypillistä personaalista passiivia kun ei tavata missään muussa suomalais-ugrilaisessa kielessä. Sen jälkeen kun tällainen passiivikategoria on päässyt molemmissa kielissä syntymään, tuntuu jo varsin luonnolliselta, että kielet naapureina ja läheisissä kontakteissa voivat vaikuttaa toistensa passiivin käyttöön, niin että kehitys tältä osin yhtenee.

Palatkaamme jälleen datiiivinsiirtoon. Vaikka objektinkin merkintä vaihtelee ostjakin ja vogulin ja jopa näiden eri murteiden välillä, on kai silti mahdollista rekonstruoida yhteisobinugrilainen datiiivinsiirtomekanismi. Siihen kuuluisi kolme objektin sijaa: nominatiivi epämääräisen ja akkusatiivi määräisen patientti- ja datiiviobjektin sijana sekä instrumentaali patientin sijana datiiviobjektin sisältävissä lauseissa. Tällainen on järjestelmä nykyisin muissa vogulin murteissa paitsi pohjoisvogulissa, josta akkusatiivisija on nomineilta hävinnyt. Eteläostjakissa järjestelmä on samanlainen kuin pohjoisvogulissa, koska nominien akkusatiivi puuttuu. Ja itäostjakissakin on patientin sijana datiiviobjektin sisältävissä lauseissa historiallisesti sama instruktiivi-finaali kuin eteläostjakin instrumentaali. Akkusatiivi persoonapronominilla ilmaistun patientti- tai datiiviobjektin sijana on käytössä kaikissa obinugrin murteissa. Datiiivinsiirto lauseen toissijaista argumenttia korostavana syntaktisena keinona voitaisiin siis passiivia helpommin rekonstruoida jo yhteisobinugrilaiseen aikaan. Sijanmerkinnässä nykymurteiden välillä vallitsevat erot voidaan selittää suurelta osin ostjakin ja vogulin sijasysteemeissä tapahtuneiden mullistusten kautta: nykykielten välisistä eroista huolimatta on persoonapronominien nominatiivi/akkusatiivi -distinktio kai joka tapauksessa syytä palauttaa obinugrilaiseen kantakieleen, samoin kuin siihen voidaan palauttaa myös *t*-aineksinen instrumentaali, jonka jatkajia ovat vogulin murteiden instrumentaalin *t*:lliset variantit, eteläostjakin *at*-instrumentaali ja itäostjakin *t*-aineksinen instruktiivi-finaali (vrt. Liimola 1963: 115–117). Tämän *t*-aineksisen instrumentaalin ovat sitten syrjäyttäneet vogulissa *l*-instrumentaali (joka on myös liittynyt useimmiten *t*-aineksisen variantin perään) ja pohjoisostjakissa, jossa sijojen määrä on muutenkin supistunut minimiin, lokatiivin päätte *-na*. On nähdäkseni huomionarvoista, että itäostjakissa juuri vanhempaa instrumentaalia edustava instruktiivi-finaalin päätte on käytössä objektin sijana, kun taas postpositiolähtöinen *nat/nät*

-instrumentaali(-komitatiivi) on tullut varsinaisen instrumentin merkiksi. Olisiko siis mahdollista ajatella, että datiiivinsiirto olisi syntaktisena keinona yhteisobinugrilaista alkuperää, mutta passiivi vasta ostjakin ja vogulin erilliskehityksen aikainen innovaatio, joka ehkä vasta synnyttyään itsenäisesti kummassakin kielessä on keskinäisen vuorovaikutuksen kautta käytöltään samankaltaistunut koko murrealueella? Tässä tapauksessa voitaisiin nimittäin olettaa, että datiiivinsiirron suoma mahdollisuus kolmassijaisen argumentin nostoon kakkosargumentin paikalle olisi houkutellut myös sellaisen järjestelmän kehittämiseen, joka mahdollistaa koko tilanteen tärkeimmän osanottajan nostamisen ykkösargumentin paikalle, subjektiksi.

Pohtiessani datiiivinsiirron ja passiivistamisen suhdetta olen kiinnittänyt päähuomioni siihen, missä määrin passiivin käytön kehitys, ennen kaikkea obliikvijäsenten subjektiksi noston mahdollisuus, on riippuvainen kyseisen kielen datiiivinsiirron monipuolisuudesta, ts. onko pakko olettaa, että vain sellaiset lauseenjäsenet voidaan passiivistamalla nostaa subjektiksi, jotka datiiivinsiirrolla voidaan nostaa ensin objektiksi. Pohdiskelujen tulos eri kielten evidenssin nojalla on negatiivinen. Nimenomaan obinugrilaisissa kielissä passiivistaminen koskee huomattavasti laajempaa määrää obliikviargumentteja kuin datiiivinsiirto, ja se voitaisiin siten katsoa primaariksi. Lisäksi on sellaisia kieliä, joissa datiiivijäsenen, resipientin, passiivistaminen on mahdollista, mutta datiiivinsiirto ei (esim. japani, ks. Kulonen 1989: 21). Esimerkkejä päinvastaisista tapauksista ei sen sijaan ole tiedossani, siis kielistä, joissa olisi datiiivinsiirtomahdollisuus mutta ei mahdollisuutta nostetun datiiivin (resipientin) nostoon subjektiksi passiivilla.

Varmaan on kuitenkin oletettava, että koska datiiivinsiirto ja passiivistaminen ovat tyypiltään ja funktioltaan niin läheisiä syntaktisia ilmiöitä, ne aina tavalla tai toisella vaikuttavat toisiinsa, ja jos kielessä on toiminnassa toinen näistä keinoista, on todennäköistä, että siihen ennen pitkää kehittyi toinenkin. Relatiokieliopissa ja muissakin teorioissa yleensä pidetään datiiivinsiirtoa primaarina, koska monissa kielissä nämä syntaktiset keinot voidaan tulkita siten, että vasta datiiivinsiirron jälkeen voidaan resipienttejä nostaa passiivin avulla subjektiksi. Obinugrilaisissa kielissä passiivi näyttää kehittyneen pitemmälle kuin datiiivinsiirto, mutta tämä johtuu epäilemättä siitä, että sen käyttöalue on huomattavasti laajempi. Onhan sen tärkein tehtävä lauseen keskeisimmän jäsenen topikaalistus. Tästä huolimatta on historiallisesti pidettävä mahdollisena, että nimenomaan datiiivinsiirto on näissä kielissä yhteistä alkuperää, mikä on yllä esitettyjen morfologisten argumenttien perusteella jopa todennäköistä, kun taas passiivin morfologia molemmissa kielissä viittaa yhteisobinugrilaista aikaa myöhäisempään kehitykseen. Jos datiiivinsiirtoa pidetään primaarina ja jo obinugrilaisessa kantakielessä

suhteellisen pitkälle kehittyneenä syntaktisena keinona, voidaan passiivin käytön samankaltaisuus molemmissa obinugrilaisissa kielissä selittää siten, että yhteistä alkuperää olevan datiivinsiirron mukanaan tuoma syntaktisen noston (engl. »promotion») idea on antanut sysäyksen personaalisen passiivin kehitykseen molemmissa kielissä. Passiivi on sittemmin mennyt kehityksessä datiivinsiirron ohitse, mikä oletettavasti johtuu vain siitä, että subjekti nostaminen on pragmaattisesti niin paljon merkittävämpi keino kuin objektiksi nostaminen: jos seikka on tärkeä, se on jo lauseenkin keskipisteessä. Passiivin käytön samankaltaisuus ja edelleenkehittymät, kuten imperonaali, voidaan sitten selittää areaalisena ilmiönä, läheisten kielten vaikutuksena toisiinsa.

LÄHTEET

- KULONEN, ULLA-MAIJA 1989: The passive in Ob-Ugrian. MSFOu 203. Helsinki.
LIIMOLA, MATTI 1963: Zur historischen Formenlehre des Wogulischen I: Flexion der Nomina. MSFOu 127. Helsinki.
STEINITZ, WOLFGANG 1955: Geschichte des wogulischen Vokalismus. Finnisch-ugrische Studien II. Berlin.

On syntactic similarities in the Ob-Ugrian languages

ULLA-MAIJA KULONEN

The Ob-Ugrian languages Ostyak and Vogul easily give the impression of being two very similar languages. Yet there are remarkable differences, especially in the morphology and historical phonology of these two languages; many of these distinctive features appear not in the whole language but often in only one dialect group that may cover some dialects of both languages. In contrast to the morphological and phonological differences, the syntax of the Ob-Ugrian languages seems rather similar in all dialect areas. The impression of syntactic similarity is due to two central syntactic processes that are used in both languages in a very similar way. One of these is the passive, which has aroused the in-

terest of many scholars in the past decades; yet the question why the passive behaves in such a similar way in these two languages has not been much discussed. An explanation is however needed, because the morphological marking of constituents in passivization differs in the two languages. The other common syntactic process is dative movement, which, again in both languages, concerns not only dative constituents, i.e. Recipients and Benefactives, but also Locatives. Dative movement also uses different morphological elements in various Ob-Ugrian dialects: the accusative case as the marker of the constituent in the actual object position is not used in all dialects; the dative and lative cases, as

markers of the dative in sentences with a Patient object, are of a different origin. Also, the instrumental and instructive-final cases that are used to mark the Patient in sentences with a dative object do not have the same form in the present dialects.

In spite of the morphological differences in the present-day dialects of Ob-Ugrian, a Proto-Ob-Ugrian dative movement system can be reconstructed. It can be assumed to have used the nominative/accusative case as the marker of the actual object, the lative case with **k* for the dative in sentences with a Patient object, and the Proto-Ob-Ugrian instrumental with **t* for the Patient in sentences with a dative object.

The passive and dative movement as syntactic processes are very close to each other. Both promote constituents to central syntactic positions: dative movement creates new objects from Recipients, Benefactives and Locatives, and the passive promotes contextually significant constituents (in the Ob-Ugrian languages also e.g. Recipients, Benefactives and Locatives) to subject. In languages that show e.g. Locative and Recipient subjects in connection with passivization, there is normally also a dative movement system, and these oblique constituents are possible in subject position after dative

movement, which first promotes them to a position corresponding to that of the direct object. That is, the promotion of oblique constituents to subject seems to be dependent on dative movement. In the Ob-Ugrian languages this is not the case, because there are more oblique constituents as subjects of passive sentences than there are oblique constituents promoted to object with dative movement. Nevertheless, as dative movement and the passive always seem to appear as a pair, it is to be expected that if there is one of these systems in a language, the other will also come into existence sooner or later.

On the basis of the morphological marking of the constituents, the dative movement system can be reconstructed in Proto-Ob-Ugrian, and the passive system can be assumed to have developed on the basis of dative movement, or the idea of promotion, after the separation of the Ob-Ugrian proto-language. The passive system has developed farther in the modern languages on pragmatic grounds: promotion to subject is more significant than promotion to object. The further common development of the passive, e.g. the impersonal, can be explained as an areal feature, through the close contacts between these languages.